U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň JUDr. Barbary Pořízkové a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci žalobce: **R. M.**, zast. JUDr. Irenou Slavíkovou, advokátkou se sídlem Wenzigova 5, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 6. 2012, č. j. OAM-110/LE-BE02-PA03-2012, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 19. 9. 2012, č. j. 48 Az 37/2012 - 40,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovené zástupkyni žalobce, JUDr. Ireně Slavíkové, advokátce se sídlem Wenzigova 5, Praha 2, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 2 904 Kč. Tato částka jí bude uhrazena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozsudku Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“), kterým byla jako nedůvodná podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 6. 2012, č. j. OAM-110/LE-BE02-PA03-2012. Tímto rozhodnutím zamítl žalovaný žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud nejprve v souladu s ustanovením § 104a s. ř. s. zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz.), v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele". Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu*". Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přípustná v následujících typových případech:

1. Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu*.
2. Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně*. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.
3. Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.
4. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele*.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:
a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.

b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

V projednávané věci dospěl Nejvyšší správní soud k názoru, že kasační stížnost nevyhovuje kritériím přijatelnosti tak, jak jsou vytyčeny výše uvedenou judikaturou prvního senátu zdejšího soudu.

Stěžovatel v kasační stížnosti uvedl, že správní orgán nezjistil všechny okolnosti, které by byly relevantní pro posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Pohovor byl veden k tomu, aby směřoval k závěru, že jediným účelem žádosti stěžovatele je legalizovat jeho pobyt na území České republiky. Současně má za to, že napadené rozhodnutí žalovaného je nedostatečně zdůvodněno a nejsou v něm posouzeny okolnosti případu.

Stěžovatel je dále přesvědčen, že jsou u něj dány podmínky pro udělení humanitárního azylu, kterými se ani žalovaný, ani krajský soud dostatečně nezabývaly. Je mu známo, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok, nicméně žalovaný tuto

otázku nepřezkoumal z hlediska sociální, ekonomické a rodinné situace, nezajímal se ani o stěžovatelův zdravotní stav a jeho osud v případě povinnosti opustit území České republiky, na němž se dlouhodobě zdržuje a má zde sociální vazby. Žalovaný za těchto podmínek ani nemohl objektivně posoudit, zda u stěžovatele jsou či nejsou splněny podmínky pro udělení humanitárního azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu. Rovněž si nedokáže představit, zda či jaké nebezpečí by mu hrozilo v případě návratu do země původu.

Z uvedených důvodů stěžovatel Nejvyššímu správnímu soudu navrhuje, aby napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popřel její oprávněnost. Odkazuje přitom na obsah správního spisu, zejména pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, při kterém měl stěžovatel možnost uvést veškeré důvody své žádosti. Stěžovatel hovořil pouze o své rodinné situaci a nepříznivé ekonomické situaci ve vlasti. Žádost o udělení mezinárodní ochrany podal během zajištění. Žalovaný posoudil žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany z hlediska všech jejích forem a jeho závěr o zjevné nedůvodnosti žádosti byl učiněn v souladu s právními předpisy. Žalovaný dále odkazuje na bohatou judikaturu Nejvyššího správního soudu k problematice mezinárodní ochrany.

K otázce humanitárního azylu žalovaný uvádí, že stěžovatel v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany výslovně uvedl, že jeho zdravotní stav je dobrý, nepoukazoval na žádné zdravotní potíže či další skutečnosti, které by měly být vzaty v úvahu. Není tedy ani zřejmé, jaké skutečnosti měl správní orgán blíže zjišťovat. Tato námitka je navíc uplatněna poprvé až v kasační stížnosti. Stěžovatel v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany neuvedl žádné skutečnosti svědčící pro to, aby mu byl udělen humanitární azyl, a proto bylo posouzení této otázky žalovaným v souladu se zákonem.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem žalovaný navrhuje odmítnutí kasační stížnosti jako zjevně nepřijatelné ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s.

Námitky uplatněné stěžovatelem v kasační stížnost se vyznačují značnou obecností, proto Nejvyššímu správnímu soudu nezbylo, než na ně se stejnou mírou obecnosti reagovat.

Úvodem považuje kasační soud za vhodné uvést, že důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu možného porušení práv. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2004, č. j. 5 Azs 170/2004 - 72).

Dle konstantní judikatury kasačního soudu zjišťuje správní orgán skutečný stav věci pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu řízení o mezinárodní ochraně uvedl (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 - 41). Ze spisového materiálu plyne, že důvodem pro odchod stěžovatele z vlasti byly výhradně ekonomické důvody spočívající v nemožnosti najít práci a neutěšené bytové situaci.

Takové důvody však, dle ustálené judikatury zdejšího soudu, nemohou být důvodem pro udělení jedné z forem mezinárodní ochrany. Ve stručnosti lze blíže odkázat např. na rozsudek zdejšího soudu ze dne 30. 10. 2003, č. j. 3 Azs 20/2003 - 43, ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65, nebo ze dne 15. 12. 2003, č. j. 4 Azs 31/2003 - 64.

Žádost o udělení mezinárodní ochrany stěžovatel podal poté, co byl zajištěn za účelem správního vyhoštění. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. Azyl je výjimečný institut konstruovaný za účelem poskytnutí ochrany tomu, kdo z důvodů v zákoně stanovených pociťuje oprávněnou obavu z pronásledování ve státě, jehož je občanem. Zákon o azylu umožňuje udělení mezinárodní ochrany pouze ve výjimečných případech, kdy je žadatel ve své zemi původu pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, či má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů.

Z uvedeného je zřejmé, že žádný ze stěžovatelem uváděných důvodů není z hlediska ustanovení § 12 zákona o azylu relevantní.

Podstatná část námitek obsažených v kasační stížnosti směřuje proti tvrzenému nedostatečnému posouzení žádosti a situace stěžovatele z hlediska ustanovení § 14 zákona o azylu, tj. z hlediska udělení humanitárního azylu. Namítá, že žalovaný se nedostatečně zajímal o jeho ekonomickou, rodinnou a sociální situaci, ani se nezajímal o jeho zdravotní stav.

K otázce možnosti udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu Nejvyšší správní soud uvádí, že tato specifická forma mezinárodní ochrany je vyhrazena pouze pro případy zvláštní. Není na něj právní nárok a rozhodnutí o něm je otázkou uvážení správní orgánu, míra volnosti této úvahy je limitována pouze zákazem libovůle. Nejvyšší správní soud však takové pochybení v úvaze správního orgánu ani v jeho procesním postupu neshledal. Smyslem institutu humanitárního azylu je možnost poskytnout azyl žadateli i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55). Ze spisového materiálu však neplyne, že by některá z výše uvedených situací mohla v případě stěžovatele přicházet v úvahu. Na přímý dotaz žalovaného stran zdravotního stavu stěžovatel uvedl, že jeho zdravotní stav je dobrý, v průběhu řízení pak na žádné zdravotní komplikace nepoukazoval. Stejně tak z hlediska rodinných vztahů, sociálních vazeb či aktuální situace v zemi původu neuvedl žádnou skutečnost, která by mohla být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 14 zákona o azylu. Odůvodnění neudělení

humanitárního azylu v napadeném rozhodnutí žalovaného je sice stručné, nicméně s ohledem na skutečnost, že stěžovatel v průběhu řízení neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by u něj udělení humanitárního azylu vůbec přicházelo v úvahu, je lze považovat za dostatečné.

Dle ustanovení § 14a zákona o azylu se žadateli, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, udělí doplňková ochrana, existují-li v jeho případě důvodné obavy, že by mu po návratu do státu, jehož je občanem, hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem. Jaké situace jsou podle zákona považovány za vážnou újmu, stanoví taxativní výčet v § 14a odst. 2 zákona o azylu. Žádná tvrzení, která by bylo možno podřadit pod uvedený výčet, však stěžovatel v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany neuvedl.

Zdejší soud ověřil, že žalovaný se otázkou udělení doplňkové ochrany dle ustanovení § 14a zákona o azylu zabýval, v dostatečném rozsahu zjistil skutkový stav věci a opatřil si důkazy (viz zprávy ze země původu založené ve spise). K tomu Nejvyšší správní soud opakovaně poznamenává, že dle konstantní judikatury zjišťuje správní orgán skutečný stav věci pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu řízení o mezinárodní ochraně uvedl. Se stěžovatelem byl pohovor veden za účasti tlumočníka z ukrajinského jazyka, k protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany neměl žádné připomínky, ani nežádal jeho doplnění. Rozhodnutí správního orgánu je dostatečně odůvodněno a zabývá se všemi stěžovatelem tvrzenými skutečnostmi i ve vztahu k otázce udělení doplňkové ochrany.

Nejvyšší správní soud současně vyhodnotil, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno žádné zásadní pochybení ze strany krajského soudu, který se svým postupem neodchyluje od výše uvedené konstantní judikatury. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovená zástupkyně stěžovatele, JUDr. Irena Slavíková, advokátka se sídlem Wenzigova 5, Praha 2, doložila Nejvyššímu správnímu soudu dne 27. 11. 2012 vyúčtování odměny a náhrady hotových výdajů, sestávající se ze dvou úkonů právní služby v hodnotě 2100 Kč, spočívajících v převzetí věci a přípravy zastoupení, včetně studia spisu u soudu, podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), a sepisu doplnění kasační stížnosti, tedy podání ve věci samé dle ustanovení § 11 odst. 1 písm. d) citované vyhlášky. Zástupkyně rovněž doložila doklad o tom, že je plátcem daně z přidané hodnoty.

Z předloženého spisu krajského soudu Nejvyšší správní soud zjistil, že odměna za převzetí a přípravu věci ve smyslu ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu již byla zástupkyni stěžovatele přiznána v řízení o žalobě. Řízení o kasační stížnosti přímo navazuje na řízení o žalobě, nejde tedy o převzetí a přípravu nové věci, jak má citované ustanovení advokátního tarifu na mysli, Nejvyšší správní soud proto zástupkyni stěžovatele odměnu za provedení úkonu právní služby podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu nepřiznal. Ustanovené zástupkyni tak náleží odměna pouze za jeden úkon právní služby ve smyslu ustanovení § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu v hodnotě 2 100 Kč spočívající v sepisu doplnění kasační stížnosti. S ohledem na ustanovení § 13 odst. 3 advokátního tarifu náleží ustanovené zástupkyni i náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč za jeden úkon právní služby, celkem tedy 2 400 Kč. S ohledem na skutečnost, že JUDr. Irena Slavíková je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se přiznaná odměna o 21 % této daně. Ustanovené zástupkyni stěžovatele tak náleží odměna v celkové výši 2 904 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. února 2013

JUDr. Radan Malík
předseda senátu